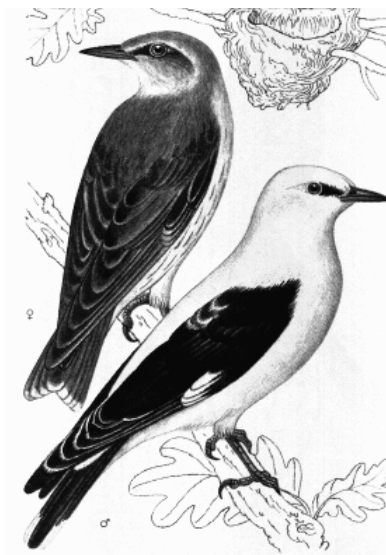

I . V . N

Vereniging voor natuur en milieueducatie

De Wielewaal

(volgnr. 12)

Afd. Leek/Nietap

Jaargang 7, april 2007

Losse nummers € 1,00

I.V.N. – afdeling Leek / Nietap

Het IVN, Vereniging voor natuur- en milieueducatie, is een vereniging van vrijwilligers en beroepskrachten die streeft naar meer natuur en betere kwaliteit van het milieu. Verspreid over Nederland heeft het IVN 176 afdelingen. Ongeveer 17.000 leden zetten zich actief in voor natuur en milieu door middel van allerlei voorlichtende en educatieve activiteiten.

Samenstelling bestuur:

Voorzitter:	vacant	Lid:	Herman de Heer
Secretaris:	Herman de Meijer	Lid:	Laus Paagman
Penningmeester:	Kees Nagelmaeker	Lid:	Ine Lagerwerf
		Lid:	vacant

Werkgroepen: Geen

**Redactieadres afdelingsblad
en secretariaat:** 't Kaarnhuus 24
9356 EK Tolbert
tel. : (0594) 51 77 94 (na 19.00 h.)

Sluitingsdatum kopij volgend blad 30 september 2007
(verschijnt eind oktober 2007)

Redactie: Herman de Meijer, e-mail: meysie@home.nl of ivnleek@home.nl

Contributie:

De leden van IVN-afd. Leek / Nietap betalen minimaal €16,00,
gezinsleden minimaal €3,00 en donateurs minimaal €7,00 per jaar.

Ledenadministratie:

Nieuwe lidmaatschappen, verhuizingen, opzeggingen en overschrijvingen kunnen worden gemeld bij het afdelingssecretariaat. Opzeggingen en overschrijvingen vinden uitsluitend plaats per 1 januari van het navolgende jaar.

Omslag: Ontwerp door Willem Hovinga

Druk: Drukkerij “De Zijlen”

Website: <http://www.ivn.nl/leeknietap>

Inhoud:

<u>I.V.N.- afdeling Leek / Nietap</u>	pg. 1
<u>Inhoud</u>	pg. 2
<u>Van de secretaris</u>	pg. 3
<u>Heemtuin: ZELDZAAM MOOI</u>	pg. 4
<u>Voorjaarsstinteling</u>	pg. 6

ACTIVITEITEN

Vanaf mei 2007 tot/met december 2007 pg. 8

-Slootjesexcursie, 12 mei	pg. 8
-Weidevogels rondom het Leekstermeer, 17 mei	pg. 8
-Nachtvlinderavond, 18 mei	pg. 8
-Heemtuin "Zeldzaam Mooi", 26 en 27 mei	pg. 9
-Natuurwandeling Sintmaheerdt, 13 juni	pg. 9
-Provinciale IVN-dag in het Oldambt, 30 juni	pg. 10
-Fietstocht, 1 juli	pg. 10
-Minisymposium in kader van Groene Maand, 31 augustus	pg. 11
-Gr. Maand, Polderlandschapfietstochten, 15 en 30 sept.	pg. 11
-Stadswandeling in Groningen, 7 oktober	pg. 11
-Nacht van de Nacht, 27 oktober	pg. 12
-Wandeling door parkgebied Nienoord	pg. 12
-Landelijke natuurwerkdag, 3 november	pg. 13
-Landelijke IVN-dag	pg. 13
-Snertwandeling, 27 december	pg. 13

Water in Overvloed, IVN-Zomerweek 2007 pg. 15

AGENDA samenvatting pg. 19

Van de secretaris

Ook dit jaar is het voorjaar gewoon weer aangebroken, de dagen worden langer, de Judasboom in mijn tuin staat bijna te bloeien, de Krentenboom is alweer over zijn bloeipiek heen. Het is een geruststellende gedachte dat de grote cycli die het leven op de aarde aansturen gewoon hun werk blijven doen. Dit in al het geweld van een opwarmende aarde, opwarmende oceanen, afstervend koraal en smeltende ijskappen. Wie de film van Al Gore heeft gezien, 'An Inconvenient Truth', wordt niet vrolijk van al wat er gaande is. Toch is ook zijn boodschap dat we met elkaar nog heel wat kunnen doen. Ieder voor zich kan een begin maken en met elkaar wordt het positieve effect steeds groter. Als IVN-afdeling hebben we geen invloed op wat er mondiaal allemaal gebeurt. Echter, als ook wij bij onszelf beginnen, in excursies en activiteiten kunnen we de deelnemers wijzen op de bijzondere schoonheid van flora, fauna, landschap. Ook de kwetsbaarheid ervan kan aan de orde worden gesteld. Als wij als afdeling het zaad van begrip en eigen (mede)verantwoordelijkheid kunnen helpen zaaien, dan zal dat met al die andere initiatieven uiteindelijk leiden tot een ommekeer in onze omgang met de aarde. Ben ik te optimistisch? Misschien. Maar ik geloof in het zelfreinigende vermogen van de aarde én ik geloof in de in essentie goede bedoelingen van de mensheid.

Nu even terug naar ons eigen stukje te koesteren aarde rondom Leek, Tolbert en Nietap. Ook in deze Wielewaal staat weer een groot aanbod aan activiteiten die we het aankomende driekwart jaar willen ontplooien. Een deel daarvan is al helemaal uitgewerkt, een ander deel vraagt nog om nadere invulling en concretisering. De activiteiten die we rond de Groene Maand willen gaan doen liggen in het verlengde van het landelijke thema; Natuur en cultuurhistorie.

Middels een minisymposium willen we aandacht vragen voor het wat 'vergeten' landschap tussen de snelweg A7 en Oldekerk/Niekerk. Zo maakt ook de fietstocht op 30 september (en onder voorbehoud ook op 15 september) deel uit van een serie landschapsroutes die in estafettevorm elk weekend in september ergens in de provincie zal worden aangeboden.

Ook tijdens de Nacht van de Nacht zijn we iets speciaals van plan.

En mag ik verder uw aandacht vragen voor de openstelling van de heemtuin van Elly, Evert en Frits bij Pasop op 26 en 27 mei, exclusief voor IVN-leden.

Kortom, er is weer voldoende te beleven en te genieten

Herman de Meijer

Heemtuin “ZELDZAAM MOOI”

We ontmoeten elkaar op een feestje. Uitkeringsgerechtigden. Dus geld?

Ho maar!

Hoe kom je rond en wat wil je eigenlijk?

Een HEEMTUIN!

Pardon?!

Dat moet toch kunnen voor €300,00?

Nou.....

En dan gebeurt het! Een buurman biedt aan om op plm. 800 m² ons de gelegenheid te geven om daar een HEEMTUINTJE te realiseren!

De doelstellingen:

- a. zeldzame wilde inheemse planten (Maar wat is wild? Discussies!)
- b. ecologisch
- c. 't verspreiden van zaad / planten die zeldzaam zijn. Tegen kostprijs. (Of ietsje meer....gereedschap etc.)
- d. Open en gratis. Neem pukkeltje brood mee en “onthaast”.

Het tuintje bestaat nu twee jaar. Wij zijn in staat geweest zeer zeldzame inheemse planten te verzamelen. (Soms zelfs “uitgestorven” of “ernstig bedreigd” *Heukels*)

Wees welkom en geniet.

Jat geen zaden of planten. Kinderen onder begeleiding.

Als de overbuurman (Frits) thuis is, geeft hij graag een rondleiding. Ook de tuin aan de ‘overkant’ kan bezocht worden. Meer dan 1000 soorten planten, grotendeels cultivars.

Bij droog weer is er een demonstratie RAKU-stoken door Elly Heins.

Ook is er zaad te koop.

Waar? Pasop 5, Midwolde. Parkeren voor de school

Exclusief voor IVN-leden: 26 en 27 mei vanaf 11.00 uur

Vrijwilligers zijn uiteraard altijd welkom!

0594 513 565, Frits Swart

Voorjaarsinteling

Zaterdagmiddag 7 april; nadat we de IVN-stand op een Boerennatuurdag aan de Zandhoogte in Tolbert hebben ontmanteld, hebben Herman de Heer en ondergetekende nog even tijd voor een korte wandeling over het terrein van zorginstelling de Zijlen. Mijn werkterrein dus. De eerste twee Soaylammeren (schapensoort) zijn net een dag oud, maar ook andere tekenen wijzen duidelijk op naderend voorjaar.

Soaylammeren met moeder

De wind is nog frisjes, maar het is zonnig. De eerste wilde planten staan in bloei. De gulden sleutelbloem, de voorjaarshelmbloem en de kievitsbloem

Kievitsbloem

Een allereerste pinksterbloem bloeit al, evenals een aantal wat algemenere voorkomende kruiden als hondsdraf, robertskruid, paardenbloem, madelief, speenkruid en talrijke sporenaren van heermoes. De bloeiende dotterbloemen elders op het terrein rondom de dobbe hebben we niet eens bezocht.

In een zonnige zoomvegetatie zien we een eerste bont zanddoogje.

En in een zand/puinhellinkje in de VSB-vlindertuin vinden we diverse gaatjes van graafwespen.

De *Malus floribunda* (sierappel) en de krentenboom staan op openbarsten. Nog een of twee zonnige dagen en ze staan vol in bloei.

En de gaspeldoorn bloeit nog volop.

Ook aan vogels is er al het nodige te beleven. We zien een waterhoen en een meerkoet, beiden met nestelmateriaal in de snavel. En we horen de winterkoning, de tjiptjaf, een houtduif, een paar eksters en een groenling.

Dan plots spits Herman de Heer

zijn oren; is dat een appelvink? En inderdaad, op het gehoor herkend. Boven in een nog kale zwarte els zit een appelvink, duidelijk herkenbaar aan zijn grootte

Gaspeldoorn

en zijn zeer forse snavel.

Hoewel de wandeling maar een goed half uurtje duurt, is het genoeg om zelf ook een voorjaars-tinteling te voelen. Het voorjaar komt er nu echt aan.

En inderdaad, 3 dagen later, op 10 april arriveert de eerste boerenzwaluw in mijn werkschuur.

Het spreekwoord mag dan zeggen: “Eén zwaluw maakt nog geen zomer”, maar toch.....

Appelvink

Herman de Meijer

ACTIVITEITEN

Van mei 2007 tot/met december 2007

Slootjesexcursie, 12 mei

Een bijzonder excursie speciaal voor de jeugd. In de sloot aan de Spitse Vier, naast het fietspad van Nienoord naar Lettelbert, gaan we met schepnetjes het water in. Uiteraard zijn er determinatieplaten en tabellen zodat al het gevondene op naam kan worden gebracht en kan worden bestudeerd.

-Zaterdag 12 mei, 10.00 uur – ca. 12.00 uur.

Verzamelaarsplaats: parkeerplaats voor InformatieCentrum Nienoord

Weidevogels rondom het Leekstermeer, 17 mei

In 2004 en 2006 fietsten we op Hemelvaartsdag om het Leekstermeer. In 2004 zag schrijver dezes voor het eerst baltsende kempfanen, in 2006 hoorde hij duidelijk een kwartel roepen.

Opnieuw gaan we al fietsend met elkaar de weidevogels rondom het Leekstermeer nader bekijken en beluisteren, op zoek naar buitende en juichende kieviten, op een paal roepende grutto's, tjuu-duu waarschuwend tureluurs en onophoudelijk tierelierende veldleeuweriken. Wie weet zien we ook hazen, reeën en ooivaars.

-Donderdag 17 mei (Hemelvaart)

Fietsexcursie, denk aan uw verrekijker!

Vertrek 13.00 h. vanaf parkeerplaats voor InformatieCentrum Nienoord.

Duur 2 tot 3 uur.

Nachtvlinderavond, 18 mei

Door extreme weersomstandigheden ging het vorig jaar niet door. Daarom organiseren we opnieuw, in samenwerking met de Vlinder en Libellenwerkgroep 'Stad en Ommeland' Groningen (VLWGro) een nachtvlinderavond op het terrein van 'De Zijlen' in Tolbert. Ook de leden van de KNNV-Groningen zullen aan deze avond deelnemen.

De zon gaat deze dag om 21.31 uur onder. Op 16 mei was het nieuwe maan. Het belooft een donkere avond te worden, dus ideaal om met de sterke lampen en witte lakens van de VLWGro nachtvlinders te lokken en daarna te bekijken en te determineren.

Vanaf 21.30 zullen de deskundigen van de VLWGro een en ander opzetten, vanaf 22.00 uur is ook het publiek welkom. De avond is gratis toegankelijk.

- Vrijdagavond 18 mei, aanvang voor publiek vanaf 22.00 tot ongeveer middernacht of later
- Plaats: Stichting 'de Zijlen', locatie Sintmaheerd, Spant 1, Tolbert, nabij de vlindertuin.

Nachtspauwoog

Heemtuin “ZELDZAAM MOOI”, 26 en 27 mei

Exclusief voor IVN-leden: 26 en 27 mei vanaf 11.00 uur

Bij droog weer is er een demonstratie RAKU-stoken door Elly Heins.

Ook is er zaad te koop.

- Plaats: Pasop 5, Midwolde. Parkeren voor de school

Natuurwandeling Sintmaheerd, 13 juni

Met enige regelmaat wordt er een avondwandeling georganiseerd op het terrein van zorginstelling 'De Zijlen'. De vorige keer hadden bewoners van deze zorginstelling een actieve rol in het gidswerk. Niet alleen de cliënten zelf, maar ook de deelnemers waren zeer enthousiast. Ook nu zullen cliënten erbij worden betrokken.

De aandacht gaat voornamelijk uit naar de bloeiende flora op dit terrein. De orchideeën en de grote ratelaar staan, mits het voorjaar niet te koud was, in deze periode in volle bloei.

- Woensdag 13 juni, 19.00 h.

Plaats: grote parkeerplaats aan 't Spant 1 te Tolbert

Provinciale IVN-dag in het Oldambt, 30 juni.

Het programma ziet er in grote lijnen als volgt uit:

- 10.00 uur   Ontvangst in de Reidehoeve met koffie/thee,
                     bekijken tentoonstelling, wandeling Breebaartpolder en Punt
                     van Reide,
- 12.30 uur   Lunch in Galerie en Theeschenkerij De Groninger Kroon.
- 14.15 uur   Wandelexcursie over het Landgoed de Ennemaborg
                     of Fietsexcursie Blauwe Stad.
- 16.15 uur   Afsluitende borrel in de werkschuur van het GL naast de
                     Ennemaborg
- 17.00 uur   Einde

- Zaterdag 30 juni, 10.00 – 17.00 uur.

Ieder Gronings IVN-lid ontvangt persoonlijk een uitnodiging

Fietstocht, 1 juli

Nog net voordat voor velen de zomervakanties beginnen, bieden we u nog de kans om met ons mee te fietsen door het Zuidelijk Westerkwartier.

De route zal voor het grootste deel door het polderlandschap ten noorden van de A7 leiden. De tocht is maximaal 30 km. lang.

-Zondag 1 juli, aanvang 13.00 h.

Vertrek om 13.00 h. vanaf parkeerplaats voor InformatieCentrum Nienoord.

Groene Maand september

Het thema van de Groene Maand 2007 is: Landschap en Cultuurhistorie. Landschappen zijn ontstaan in wisselwerking van de mens met zijn omgeving. Ons cultuurlandschap met al zijn dijken, wegen, verkavelingspatronen en kenmerkende bebouwing en begroeiing vertelt het verhaal van een eeuwenlange bewoning. Een mooi landschap doet recht aan de geschiedenis en benadrukt streekeigenheid. Het landschap waarin planten en dieren zich thuis voelen, staat centraal in september 2007.

Dit jaar zullen we het landschap ten noorden van A7 met o.a. de Matsloot, Tolberter Petten, Pasop, het open zeekleigebied in het noorden en het geslotener veenweidegebied in het zuiden op twee manieren belichten. Speciaal voor genodigden organiseren we een minisymposium met als doel de verspreide kennis over dit gebied bijeen te brengen.

Daarnaast organiseren we, als onderdeel van een serie landschapsroutes die in estafettevorm elk weekend in september ergens in de provincie zal worden aangeboden, een tweetal fietstochten door dit gebied.

Minisymposium in kader van Groene Maand, 31 augustus

Een vijf- tot zestal inleiders zal gevraagd worden om vanuit verschillende invalshoeken het gebied tussen Sebaldeburen – Boerakker – snelweg A7 – Oostwold – De Poffert – het Hoendiep – Zuidhorn – Niekerk – Oldekerk – Sebaldeburen te beschrijven.

De invalshoeken zijn: natuur, water en milieu, archeologie, (sociale) geografie, (cultuur)historie en huidige gebruik / beheer.

- Vrijdag 31 augustus, 10.00 – 15.00 uur

Plaats, nog niet bepaald.

Vooralsnog alleen voor genodigden !

Fietstocht door Polderlandschap, 15 & 30 sept.

(Groene Maandactiviteit)

In het kader van de Groene Maand bieden we u de kans om met ons mee te fietsen door het Polderlandschap van het Zuidelijk Westerkwartier aan de noordzijde van de snelweg A7.

Dit wat ‘vergeten’, en door sommigen als saai ervaren, landschap biedt een schat aan cultuurhistorische en archeologische informatie.

De fietsroute kent als basis de route die we ook op 1 juni fietsten, maar is nu ‘verbeterd’ en aangepast met behulp van de informatie die het op 31 augustus gehouden minisymposium opleverde. Voor een beschrijving van de route, met daarin opgenomen de bijzondere waarden van het landschap, zal worden gezorgd.

- Zaterdag 15 september, 13.00 – 15.30 uur

- Zondag 30 september, 13.30 – 16.00 uur

Plaats van vertrek nog nader vast te stellen.

Wandeling in stad Groningen, 7 oktober

Het is al een klein beetje een traditie, één maal per jaar neemt gids Laus Paagman u mee op een wandeling door de stad Groningen. We hadden al een bomenwandeling door het Noorder Plantsoen, een Hofjeswandeling, een wandeling door het Stadspark en een themawandeling “Natuur in de Stad”.

Waar de wandeling nu heen gaat, en met welk thema, is nog niet bekend.

-Zondag 7 oktober, 14.00 – 16.30 uur.

Plaats van vertrek nog onbekend

Nacht van de Nacht, 27 oktober

Op 27 oktober vindt voor de derde maal de Nacht van de Nacht plaats. Tijdens *De Nacht van de Nacht* worden in heel Nederland activiteiten georganiseerd. Het initiatief is bedoeld om aandacht te vragen voor de schoonheid van de duisternis en de bedreiging ervan door de toenemende verlichting in Nederland. Nederland is een van de meest verlichte landen ter wereld. Te veel licht is hinderlijk voor mensen en verstoort het dag-nachtritme van dieren. Stichting Natuur en Milieu en De Provinciale Milieufederaties, de initiatiefnemers van de nachtactiviteiten roepen gemeenten op om op 27 oktober de verlichting van één of meerdere gebouwen te doven.

De Nacht van de Nacht van 2006 was een groot succes. Het evenement trok 10.000 bezoekers en in 45 gemeenten werden lichten gedoofd van meer dan 100 kerken, torens en andere gebouwen.

Bedrijven, musea en sluiscomplexen gaven ook gehoor aan de oproep om de lichten te doven. De eerste gemeenten kondigden in het kader van de Nacht aan om permanent verlichting te doven.

Ook IVN-Leek/Nietap zal aan deze bijzondere avond / nacht deelnemen met een nachtelijke activiteit.

- Zaterdag 27 oktober, avond / nacht

Plaats van de activiteit nog niet bepaald

Wandeling door Parkgebied Nienoord

Er was en is de laatste tijd heel wat te doen om de kap van bomen in het Nienoordbos en de voorgenomen rigoureuze aanpak van de laanboomstructuur in het park. Allerlei, soms strijdige, belangen spelen hierin een rol en soms lijdt dit tot hevige, emotionele, discussies. In de klankbordgroep die samen met gemeente- ambtenaren tracht met goede en breed gedragen voorstellen te komen is ook het IVN-Leek/Nietap vertegenwoordigd.

Als IVN willen we in oktober – november een wandeling met alle betrokkenen door dit gebied organiseren. Niet om met elkaar felle discussies te voeren, niet om met elkaar hevig van mening te verschillen, maar wèl, om de gemeente de mogelijkheid te bieden te vertellen over de problemen, visie en oplossingsrichting(en) en om als IVN te kunnen vertellen over de bijzondere natuurwaarden

- Dag en tijdstip nog niet bekend.

Plaats van vertrek, parkeerplaats voor het Nienoord InformatieCentrum

Landelijke Natuurwerkdag, 3 november

Voor de 7^e maal vindt dit jaar de natuurwerkdag plaats. Vorig jaar gingen maar liefst 12.000 vrijwilligers aan de slag op 300 locaties verspreid over heel Nederland. Jong en oud heeft actief meegewerkt op een heerlijke herfstdag: er werd gesnoeid, gezaagd, gehooïd, poelen schoongemaakt, wilgen geknot en met takken gesjouwd. Hierdoor is weer veel werk verzet dat de beheerders alleen nooit zo snel hadden kunnen doen

Kortom, er is heel veel werk verricht waarmee de natuur erg geholpen is!

Ook dit jaar zal er op veel plaatsen in het land worden gewerkt.

Informatie vergaren of jezelf opgeven kan via www.natuurwerkdag.nl

-Zaterdag 3 november, 9.00 - 16.00 uur.

Plaats: In het gehele land

Landelijke IVN-dag

Vorig jaar was er een fantastische landelijke IVN-dag in Burger's Bush in Arnhem. Het jaar daarvoor was de eerste keer, toen in Flevoland.

Waarschijnlijk zal er dit jaar opnieuw een landelijke IVN-dag worden georganiseerd, informatie daarover ontbreekt echter nog op dit moment.

Als het opnieuw doorgaat zal u daarover worden geïnformeerd via het IVN-magazine "Mens en Natuur"

-Datum nog onbekend, vermoedelijk in november.

Plaats, nog onbekend. Eventuele opgave via IVN-Amsterdam.

Snertwandeling, 27 december

Het wordt al een traditie om tussen Kerst en Oud/Nieuwjaar een snertwandeling te organiseren. In 2004 en 2005 werd er zelfs gewandeld in een witte sneeuwwereld. Of er dit jaar eveneens sneeuw ligt kunnen we uiteraard niet garanderen. Het Nienoordbos en het natuurschoon lenen zich beide uitstekend voor een verfrissende winterwandeling. En wie denkt dat er in de winterse natuur niets te zien of te beleven valt vergist zich schromelijk. Na afloop bestaat de mogelijkheid om met de groep, op eigen kosten, onder het genot van een kop snert nog wat na te praten in café de Waag in Nietap.

-Donderdag 27 december, 14.00 - 16.00 uur

Plaats: Nienoord of Natuurschoonbos

- N.B.1: Tenzij anders vermeldt geldt voor alle activiteiten dat deze voor IVN-leden, donateurs en adverteerders gratis zijn. De prijzen voor niet leden zijn vastgesteld op €2,00 en voor kinderen tot 12 jaar €1,00. Daar waar auto's worden ingezet zal gecarpoold worden. De vervoerskosten worden hoofdelijk omgeslagen.
- N.B.2: Bij onze activiteiten zijn honden, ook aangelijnd, i.v.m. eventuele verstoring van vogels en wild niet welkom.
- N.B.3: Omstandigheden kunnen invloed hebben op het al dan niet door gaan of verplaatsen van een activiteit. Houdt daarom ook de regionale persberichten, of onze IVN-site, in de gaten.

IVN-zomerweek 2007 van 4 – 11 augustus Veerse Meer (Arnemuiden)

“Water in overvloed”

Nederland ligt voor meer dan de helft onder de zeespiegel. Voor ieders veiligheid zijn de Deltawerken gebouwd (o.a. 1961 Veerse gat dam en 1986 Stormvloedkering Oosterschelde) om herhaling van de watersnoodramp van 1953 in Zeeland te voorkomen. Zeeland ligt voor een groot deel op of onder de zeespiegel; in 1953 stond het water 4.20 m +n.a.p. hoog. Bij WaterLand Neeltje Jans kun je de geschiedenis opnieuw meemaken.

Het gebied langs het Veerse Meer stond voor de Deltawerken in verbinding met de Noordzee. De afsluiting door de Veerse gat dam, maakte dat het water van zout naar zoet aan het veranderen is. In dit meer liggen interessante eilanden als Middelpaten en Haringvreter, oude zandplaten, waar we per boot naar toe kunnen.

De Noordzee is op fietsafstand te bereiken en wat is niet mooier dan de zon in de zee zien zinken, of een lekkere strandwandeling in de wind te maken. Een bezoek aan een strandje met haaiantanden en fossielen of aan het enige schor van Walcheren, een parnassia gebied of een fort met muurvegetatie, dus heel divers.

In het achterland lopen diverse krekens, kanaaltjes en sloten met verrassende stukjes bos (o.a. Veerse bos), en polderlandschap (Zuring voor zeelui).

Ook snuiven we aan de cultuur in Middelburg, in het oude centrum, de historische bomen of bezoeken een interessant museum Terra Maris met heemtuin.

Gidsen van IVN-Walcheren, van natuurbeherende organisaties en van IVN-Zomerweek zelf, nemen ons mee door dit waterrijke gebied.

Het Zilveren Schor, genoemd naar het eilandje ervoor, ligt ongeveer 7 km ten NO van Middelburg, aan de westzijde van het Veerse Meer met een eigen strandje en zicht op de eilandjes in het Veerse Meer. Het behoort bij Arnemuiden dat op 3,5 km afstand ligt.

Zilveren Schor is op zich al een natuurgebied vlakbij ons verblijf.

NatuurNetwerk

Voor het vierde jaar besteden we aandacht aan het landelijk IVN-thema NatuurNetwerk, ook nu met speciale aandacht voor water. We ervaren de verschillen in biotopen van zee tot meer, van schor tot kwelder en van kanaal tot sloot en alle flora en fauna die er voorkomt. Ook de cultuur, de bomen, of muurflora gaan we bekijken. De stad Middelburg biedt veel op dit gebied.

's Ochtends gaan we vogels kijken of strekken onze benen, 's avonds kijken we naar de ondergaande zon of maken muziek.

Maar ook gaan we een dag aan de slag in de natuur, we helpen een van de natuurbeherende organisaties op Walcheren.

Voor wie?

De IVN-zomerweek is bedoeld voor mensen met interesse in natuur- en cultuurhistorie. Samen of single; jong en (vitaal) oud; sportieve fietsers en wandelaars. Voor iedereen vanaf 5 jaar, die het leuk vindt om een aantal dagen actief met natuur en milieu en met cultuurhistorie bezig te zijn. Een IVN-lidmaatschap is niet noodzakelijk, maar na het kamp lid worden van een IVN-afdeling in de buurt biedt nog meer mogelijkheid tot natuurbeleving in de eigen omgeving.

De afdelingsbladen van de aanwezige IVN-ers geven daar een goed beeld van.

Programma voor volwassenen

Voor de IVN-Zomerweek wordt een activiteitenprogramma samengesteld dat is gebaseerd op het ontdekken en onderzoeken van het waterrijke gebied. We worden hierbij begeleid door lokaal bekende mensen. Dagelijks kan iedereen kiezen uit diverse activiteiten. Kernwoorden zijn: **actief bezig zijn in en mét de natuur**, variatie, wandelen en fietsen, samen doen, beleven, kijken en onderzoeken. De plaatselijke IVN-afdeling en andere deskundigen werken mee

aan het programma van deze IVN-Zomerweek. Natuurlijk is er buiten het programma ruimte voor creativiteit, ontmoetingen met mensen uit de omgeving en muziek. Maar als het mooi weer is ook lekker zwemmen in zee of in het Veerse Meer. Op donderdag is de natuurbeheerdag en we sluiten af met het *vrijdagavond-theater!*

Programma voor de jeugd

De jeugd van 5 - 13 jaar wordt bij voldoende aanmeldingen in verschillende leeftijdsgroepen ingedeeld. De tieners vanaf 14 jaar kunnen kiezen tussen onderdelen van het jeugdprogramma en het programma voor volwassenen.

Het Veerse Meer en omgeving biedt veel mogelijkheden voor **een actief jeugdprogramma**. Wat dacht je van vissen met een kornet, per boot het Veerse Meer op en struinen door het bos of langs slootjes, proefjes doen, speurtochten uitzetten, knutselen met natuurmateriaal en bij mooi weer zwemmen?

De jeugdgroepen hebben vaste begeleiders.

Accommodatie

Het Zilveren Schor (www.zilverenschor.nl) biedt 64 slaappleatsen over 2 gebouwen verdeeld, van 3-6 personen per studio (woon/slaapkamers, met douche en toilet per 2 studio's). Daarnaast zijn er voor kampeerliefhebbers kampeerplaatsen in de buurt van het centrale gebouw gereserveerd. De centrale ruimte voor ons bestaat uit een groepsruimte en een huiskamer.

Kort weekoverzicht (concept)

Zaterdag 4 augustus: Iedereen is vanaf 16.30 uur welkom op het Zilveren Schor. Na inschrijving is er gelegenheid om je te installeren. Rond 18.00 uur is er een soepmaaltijd. 's Avonds maken we op een speelse manier kennis met elkaar (neem hiervoor uw IVN-afdelingsblad mee).

Zondag 5 augustus: verkenning van de omgeving per fiets langs de Mantelingenroute. 's Avonds een lezing over Walcheren. Je hoort meer over het programma dat op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag gestalte krijgt. Woensdag is een dag om zelf in te vullen, bezoek dan bijvoorbeeld Neeltje Jans.

Soms is er ook 's avonds een activiteit, maar natuurlijk is er ook gelegenheid om te kletsen, muziek te maken, te sporten. En wat denk je van een sfeervol kampvuur?

Zaterdag 11 augustus is het uiterlijk om 11.00 uur weer tijd om te vertrekken.

Keuken

Het keukenteam (hetzelfde als vorig jaar!) verzorgt elke dag het ontbijt en een warme maaltijd. Tijdens het ontbijt maakt iedereen zijn of haar lunchpakket. Bij goed weer eten we natuurlijk buiten. De bar staat tot je beschikking wanneer je aan het einde van de middag of avond (voor eigen rekening) een consumptie wilt gebruiken. Wij verwachten tevens dat iedereen bij toerbeurt zijn of haar steentje bijdraagt aan het corvee.

Deelnamekosten

IVN-ers en gezinleden vanaf 14 jaar €235,- ; voor niet-IVN-leden €245,-
Kinderen van IVN-leden 5 t/m 13 jaar € 155,- ; voor niet-IVN-leden € 160,-

Bij de prijs is inbegrepen: overnachting, maaltijden, koffie, thee, deelname aan het activiteitenprogramma en aanvullende WA-verzekering. Voor de kinderen natuurlijk ook limonade en begeleiding gedurende het programma.

Niet inbegrepen zijn de reiskosten naar het Zilveren Schor en eventuele entrees (denk aan meenemen lidmaatschapkaarten NM, etc. of museumjaarkaart). Boothuur is ook niet inbegrepen, maar misschien kunnen we weer varen als dank voor natuurbeheer.

Fiets

Voor de activiteiten in de zomerweek maken we zoveel mogelijk gebruik van fiets of 'benenwagen'. Wij gaan er vanuit dat je tijdens de week beschikt over een fiets. Je kunt je eigen fiets meenemen, of op het aanmeldingsformulier aangeven dat je een fiets wilt (laten) huren. Prijsindicatie huurfiets (met versnelling): ca. € 30,- voor de hele week.

Overige informatie

Kijk op www.ivn.nl/zomerweek voor meer informatie over de IVN-Zomerweek.

Aanmelden

Het aanmeldingsformulier is van de website te downloaden of aan te vragen bij:

Wil de Jong, Meidoorn 25, 6226 WE Maastricht. Tel: 043-3521109 /
e-mail: ivnzw.dejong@kpnplanet.nl.

Midden juli krijg je een programmaboekje met alle benodigde informatie toegezonden.

Het Zilveren Schor

“Water in overvloed”

AGENDA samenvatting

- Zaterdag 12 mei, 10.00-12.00 uur
Slootjesexcursie
- Donderdag 17 mei, vertrek 13.00 uur
Weidevogels rondom het Leekstermeer
- Vrijdag 18 mei, 22.00 - middernacht
Nachtvlinderavond
- Zaterdag 26 en zondag 27 mei, 11.00 uur
Bezoek Heemtuin "Zeldzaam Mooi"
(exclusief voor IVN-leden)
- Woensdag 13 juni, 19.00 - 21.00 uur
Natuurwandeling Sintmaheerdt
- Zaterdag 30 juni, 10.00 - 16.00 uur
Provinciale IVN-dag in het Oldambt
- Zondag 1 juli, vertrek 13.00 uur
Fietstocht van maximaal 40 km.
- Vrijdag 31 augustus, 10.00 – 15.00 uur
Minisymposium in kader van Groene Maand
(vooralsnog enkel voor genodigden)
- Zaterdag 15 september, 13.00 – 15.30 uur
Groene Maand Polderlandschap-fietstocht
- Zondag 30 september, 13.30 – 16.00 uur
Groene Maand Polderlandschap-fietstocht
- Zondag 7 oktober, 14.00 – 16.30 uur
Stadswandeling in Groningen
- .....dag .. oktober / november
Wandeling door parkgebied Nienoord
- Zaterdag 27 oktober, avond / nacht
Nacht van de nacht
- Zaterdag 3 november, 9.00 - 16.00 uur
Landelijke Natuurwerkdag
- Zaterdag .. november, gehele dag
Landelijke IVN-dag
- Donderdag 27 december, 14.00 - 16.00 uur
Snertwandeling